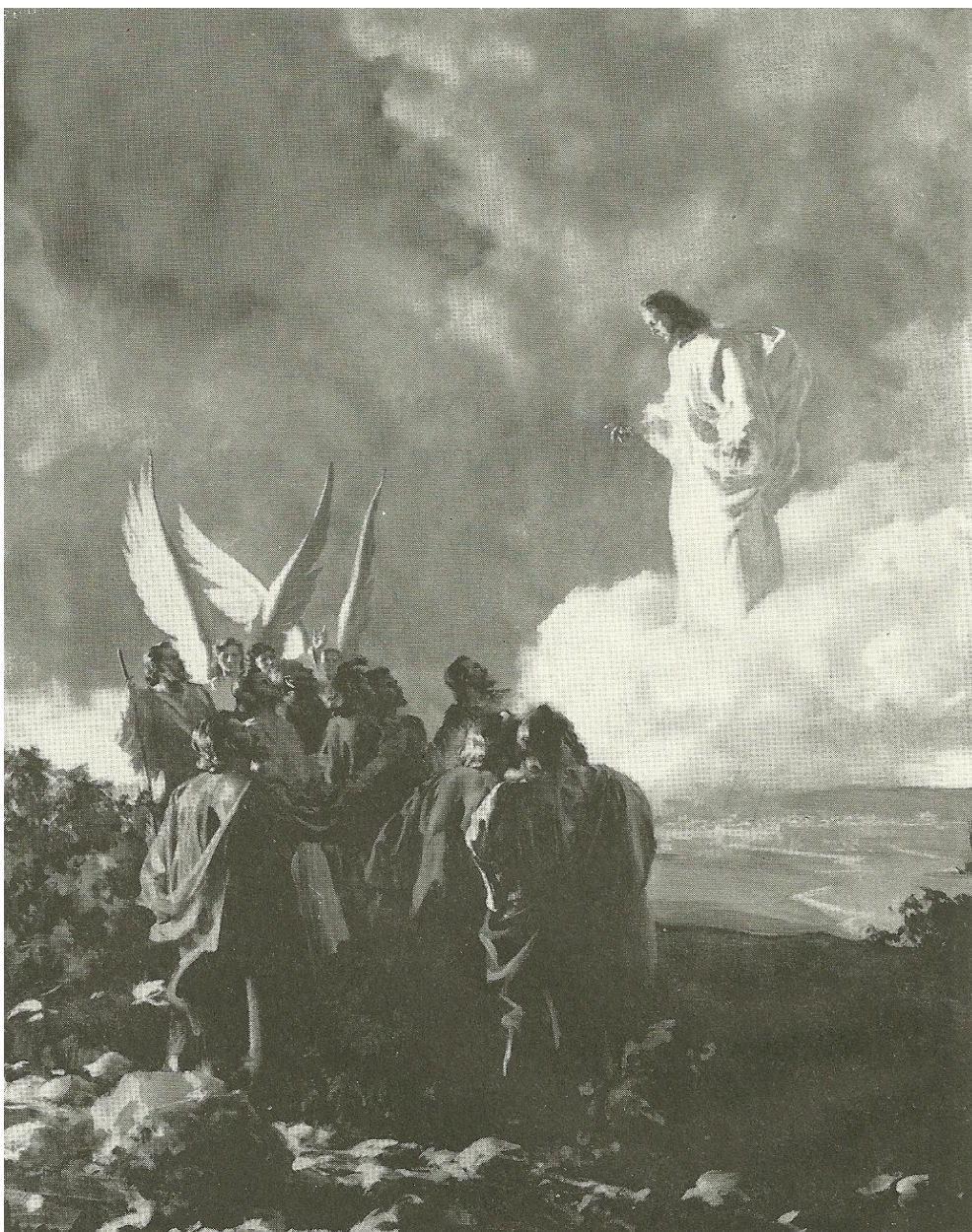

A Mester eltávozása biztosíték a visszatérésére

A Megváltó ünnepélyes ígérete, hogy a korszakok végén visszatér, angyalok tanúsítása és próféták hirdetése által lett az apostoli egyház reménysége és a menny utolsó üzenetének alaphangja az emberekhez

A Szerző az Olvasóhoz

I. Az évszázadokon keresztül tartó előkészület csúcspontja

Az óvilágot ékesítő székesegyházak nem néhány év rövid munkájának eredményei, hanem nemzedékek fárasztó munkája. Rendszerint századok múltak el az alapkövő letétele és a tornyosodó felépítmény befejezése között. Ilyen hatalmas alkotások szükségszerűen lassú, gondos munka eredményei. Az alapokat nagy gonddal, szilárdan fektették le. Még ásatások nyúltak le a megingathatatlan sziklaágyakhoz, melyekre azok épültek. És az alapok lefektetését követő hatalmas építészeti munka olyan gondos és alapos volt, hogy az eredmény nagyszerű és tartós legyen.

Így a második advent reménysege is bibliai jövődöléseken alapul, és a XIX. század nagy második advent mozgalmában valósult meg, melyet köznyelven és gyakran lenézően millerizmusnak neveznek – ez áll előttünk tanulmányozás végett. A millerizmus nem okozat, hanem következmény. Résztvevői azt tartották, hogy az nem új és nem önkéntes fejlemény – nem elszigetelt, független, ésszerűtlen, összefüggéstelen jelenség –, mely abban az időben gyűrűzött a felszínre. Ahelyett azt állították, hogy ez a mozgalom 2000 éves alapos előkészítő háttérnek, felfogásnak és a jövődölések beteljesedésének elkerülhetetlen következménye.

Vezetői mélységesen érezték, hogy reálisan és történelmileg ugyan olyan biztosan, ugyan úgy be kellett következnie, mint ahogy a XV. század nagy hitújításának meg kellett akkor történni, mivel elérkezett **(10)** a kitűzött óra az emberiség megváltása érdekében lefektetett isteni tervben, hogy a próféciák és jövődölések beteljesedjenek és bizonyítsák isteni elrendelésüket. Ennek a reformáció vezetői is hasonlóképpen tudatában voltak. Tudatában voltak megbízatásuknak és küldetésüknek, akik a legbölcsebb Gondviselés irányítása alatt működtek, és a jövődölések megvalósítóinak tekintették magukat.

Hasonló módon, a XIX. századi Miller-mozgalom támogatói is úgy tekintették magukat, mint a jövődölések fokozatos értelmezésének csúcspontjai és beteljesedései, mely a századok folyamán lépcsőről-lépésre tárult fel. Az advent-mozgalmat nem lehetséges kizárólag társadalmi, lélektani, gazdasági vagy szervezeti alapon megmagyarázni. A nagy keresztény térhódítások jellegéből és lelkületéből merített ez a mozgalom, melynek gyökere a régmúltból táplálkozott.

Új reformációnak tekintették vagy pontosabban a XVI. és XVII. században megrekedt reformáció továbbfejlesztésének és beteljesedésének. A kereszténykor végjeleneit idejére volt szánva. Letagadhatatlan erő és tűz járt vele, robbanásszerűen és gyakran mindent elsöprő erővel tört elő. Századokon keresztül várakoztak eljövételére. Úgy tekintették, mint azon tekercs utolsó darabkájának kigömbölyítését, mely a korszakokra vonatkozó nagy próféciaakat tartalmazta.

A XIX. századhoz fordulunk most tehát, a 3. kötetben áttekintettük a század korai évtizedeinek óvilági advent-ébredését, mely az összes vallási csoportba behatolt és fölvilványozta azokat. A hasonló újvilági adventmozgalmat vesszük majd most szemügyre, mely teljesen elkötelezett mozgalmá fejlődött. Az I. részben a jövődőlésre való általános ébredést jegyezzük föl, melynek magyarázó szét szórva éltek a különböző vallási területeken – az felekezeti közti fejlemény volt. Ezt követően a II. részben a látványos Miller-mozgalmat fejtjük ki, mely a különböző felekezetekből a követők százait vont a pályájára – a második advent egyéni hírnökeit és a Biblia jövődöléseinek több képviselőjét.

És végül a III. részben ennek a fejleménynek az utóhatását tekintjük át és az ezer év előtti elmélet tartósságát követjük nyomon **(11)** és a próféciaakat történelmi szempontból, azok egyes részeinek végső beteljesedését, amint jelentős részben elfogadták és egyre szélesebb körben terjesztették az egész földgolyón. A hívő reménységének a második advent a központja, és annak az első nagy advent igazságához és valóságához való életbevágó és elkerülhetetlen kapcsolata, így vált ez az utolsó idő központi igazságává. Utószó vázolja majd föl az ezer év előtti elmélet tartósságát a következő évtizedekben.

II. Az idő és az örökkévalóság gyújtópontjai.

Évekig kutatták a csillagászok az eget, hogy megtalálják a bolygók mozgásának titkát. Elgondolkodva szemlélték e száguldó gömböket, melyek zűrzavar és összeütközés nélkül száguldottak át a téren, pontosan követve szüntelen keringésüket. Hiába próbálták kiszámítani pályájuk útvonalát egy kör alakú mozgás alapján az égen. Gondolataikat egyetlen középponton rögzítették az örökkévaló pályára. De ilyen számításokkal nem lehetett megfejtetni. Zűrzavarban, összekülönbözésben és káoszban hagyták a vizsgálódókat. Végül egy csillagász, Johann Kepler rájött, hogy a bolygók pályája elipszis vagy hosszúkás kör alakú, ezért két középpontjuk van. Akkor a csillagászati számítások egybehangzóak, pontosak és teljesek lettek. Megtalálták az egek törvényét.

Hasonlóan a megváltás tervéhez vagy pályájához, ha annak nevezhetjük. Az évek folyamán tömegek törekedtek arra, hogy megismerjék az Isten nagy megváltási művének és időzítésének rendelkezéseit, de annak pályáját egyetlen központ, a Krisztus első eljövetele köré próbálták elhelyezni, tizenkilenc évszázaddal ezelőtt. De rájöttek, hogy a megváltás tervének két középpontja vagy gyújtópontja van. A Krisztus második eljövetele ugyanúgy ekörül mozog, mint az első. Ezek az ikerközpontok – a kereszten való tragédia és Krisztus hatalommal és dicsőségben történő visszatérése – elválaszthatatlanok voltak. Az egyik nem teljes a másik nélkül.

Csak e kettős összefüggésben válik a megváltás terve harmonikussá és teljessé. Csak így tudhatják megérteni az igazságot kereső emberek az Ószövetségben a Messiás eljöveteléről szóló, egyébként zavaros és látszólag **(12)** ellentmondó próféciaikat - némelyek úgy beszéltek az Ő eljöveteléről, mint egy gyöngeségben és alázatban megjelenő emberről, aki kisbabaként születik meg Betlehemben, később szenvedésre, bánatra és gyászra, megtört ábrázattal és megvetett személyként; mások úgy nyilatkoztak, hogy Ő úgy jött, min a Királyok királya, dicsőségesen és korlátlan hatalommal, és megtisztítja a földet, megszabadítja népét és bevezeti az örökkévaló béke és igazság uralmát.

De ha egyszer fölfogtuk a két eljövétel hatalmas igazságát, tulajdonunkban van a korszakokon átívelő összes isteni megnyilvánulás kulcsa – múlt, jelen és jövő. Ez az, ami megoldást ad ezer zavaró problémára, és az egyetlen igaz történelmi életszemlélet ésszerű alapjára. Erre a hitre jutottak el a XIX. századi adventisták. Felismerték, hogy e két fenséges esemény körül forog az idő és örökkévalóság összes kérdése. Ez lesz tehát kutatásunk tárgya, az *Atyáink prófétai hite* című sorozat utolsó kötetének befejező részében.

LEROY EDWIN FROMM

Washington, D. C.

1. A „Millerita” kifejezést itt arra használják, hogy megjelöljék a hívőknek azt a nagy csoportját, akik a közelgő második eljövételre és a hozzá kapcsolódó ítélet órára készültek, ami 1831 és 1844 között felmerült. Történelmi értelemben alkalmazták, a tömörség és egyszerűség szempontjából, mint ahogyan a Wesleyanus-okról (metodistákról) és Cambelliták-ról beszéltek. Először gúnyos jelzőként használták, gyakran és egyszerűen csak a hívők azon nagy csoportjára alkalmazták, akik a második adventre és az ítélet órájára készültek, ami 1843 és 1844 körül volt esedékes. Nem tiszteletlenségből utaltak rá, amikor alkalmazták. Az Adventista nevet még nem fogadták el általánosan, mint ami magába foglalta országszerte az összes egyházban szétszóródottan élő ezerév előtti adventben hívőket.